

ВАЛЕРІЯН ПОЛІЩУК

ЄВРОПА НА ВУЛКАНІ

НАДЗВИЧАЙНА поема, зроблена в НЕБУВАЛОМУ - для поем
СТІЛІ на основі ІСТОРИЧНИХ і ФАНТАСТИЧНИХ даних
в нових динамічних ритмах, місцями-телеграфною мовою і
темпом нію з відозвами, радіограмами й инш. НА СЮЖЕТ
з сучасного - ВСЕСВІТНЬОГО ЖИТТЯ, де виявлена велетен
ська БОРТЬБА ПРОЛЕТАРІАТУ з КАПІТАЛОМ та керовника
роля тут КОМІНТЕРНУ; на тлі образного левтіва ПРОХОДЯТЬ
діячі пролетарської революції: ЛЕНІН, ТРОЦЬКИЙ, ЗІНОВ'ІВ
МАНУІЛЬСЬКИЙ, РАКОВСЬКИЙ, й инш., а також французські
комуністи: ВАЛЬЯН КУТЮРС, СУВАРИН, РАПОПОРТ, КАШЕН
угодовець ФРОСАР, вороги працюючих: ПУАНКАРЕ, ЛЮДЕН
ДОРФ, МОНТЕНЬЯК, шпик Зоба, Жамб, Пере, Тенеже й инш.
Крім того, в поемі чіткими рисами змальовано ПОДІЇ в РУРІ
РЕВОЛЮЦІЮ в НІМЕЧЧИНІ, ПОДІЇ на УКРАЇНІ, в РОСІЇ, в АМЕ
РИЦІ, в ЯПОНІЇ, в ПОЛЬЩІ й инш. країнах. Понавані на льоту
ВЧЕНИЙ КУГНО з його винаходом передбачати землетруси
Пилпенко, Горбань, Лейтес, Реон-Марк, Поліщук, Мазу
ренко, Голубович і инш. Нарешті в поемі розказано про
ріжні пригоди та наукові винаходи, про слонів спорту
нізму Раполорта, про ТРИ УСМІШКИ і ЛЯПАС ПУАНКАРЕ
про ГУДЗИКИ з КРОВІ, про анекдотичну ЛЮЛЬОЧКУ МАНУ
ІЛЬСЬКОГО, про сон Зоби ЗВІРЯ ГР і АХІВ, Японський
землетрус з 1923 року, ПЕРЕСЕЛЕННЯ ФРАНЦУЗСЬКОГО,
ПРОЛЕТАРІАТУ ДО СРСР (Лувр у Харкові) і ЗАГИБІЛЬ під
водою ТЕРИТОРІЇ ТЕПЕРІШНЬОЇ ФРАНЦІЇ, ПОТОПЛЕННЯ в
ПАРИЖІ АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕСАНТУ, згибель польської
шляхти, розвій Союзу - Радреспублік і багато иншого.

— ЧЕРВОНИЙ ШЛЯХ —

Ціна 1 карб. 50 коп.

II-509-е.н.

A541079

2

134

2-

10.12.69

V.N. Karazin Kharkiv National University

00925360

1

ВАЛЕРІЯН ПОЛІЩУК

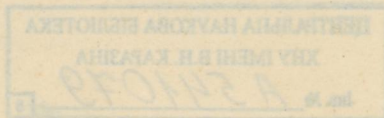
42
1150

Є В Р О П А НА ВУЛКАНІ

НА Д З В И Ч А Й Н А П О Е М А

Зроблена в НЕБУВАЛОМУ для поем СТИЛІ на основі ІСТОРИЧНИХ І ФАНТАСТИЧНИХ даних, в нових динамічних ритмах, місцями-телеграфною мовою з темпом кіно з відзовами, радіограмами й инш. НА СЮЖЕТ з сучасного ВСЕСВІТНЬОГО ЖИТТЯ, де виявлена велетенська БОРотьБА ПРОЛЕТАРІАТУ З КАПІТАЛОМ та керівнича роль тут КОМІНТЕРНУ; на тлі образного плетива ПРОХОДЯТЬ діячі пролетарської революції: ЛЕНІН, ТРОЦЬКИЙ, ЗІНОВ'ЄВ, МАНУІЛЬСЬКИЙ, РАКОВСЬКИЙ й инш., також французські комуністи: БАЛЬЯН КУТЮР'є, СУВАРИН, РАПОПОРТ, КАШЕН, угодовець ФРОСАР, вороги працюючих: ПУАНКАРЕ, ЛЮДЕНДОРФ, МОНТЕНЬЯК, шпик ЗОБА, ЖАМБ, НЕРЕ, ТЕНЕЖЕ й инш. Крім того, в поемі чіткими рисами змальовано ПОДІЇ В РУРІ, РЕВОЛЮЦІЮ В НІМЕЧИНІ, ПОДІЇ НА УКРАЇНІ, В РОСІЇ, В АМЕРИЦІ, В ЯПОНІ, В ПОЛЬЩІ й ин. країнах. Показані на льоту ВЧЕНІЙ КУГНО з його винаходом передбачати землетруси, Пилпенко, Горбань, Лейтес, Реон-Марк Поліщук, Мазуренко, Голубович, й инш. Нарешті в поемі розказано про різні пригоди та наукові винаходи, про слонів опортунізму Рапопорта про три УСМІШКИ І ЛЯПАС ПУАНКАРЕ, про ГУДЗИКИ З КРОВИ, про анекдотичну ЛЮЛЬОЧКУ МАНУІЛЬСЬКОГО, про сон Зоби ЗВІРЯ ГР І АХІВ, Японський землетрус 1923 року, ПЕРЕСЕЛЕННЯ ФРАНЦУЗЬКОГО ПРОЛЕТАРІАТУ ДО СРСР (Лувр у Харкові) і ЗАГИБЕЛЬ під водою ТЕРИТОРІЇ ТЕПЕРІШНЬОЇ ФРАНЦІЇ, ПОТОПЛЕННЯ В ПАРИЖІ АМЕРИКАНСЬКОГО ДЕСАНТУ, гибель польської шляхти, розвій Союзу Радреспублік і багато иншого.

ВИДАВНИЦТВО
НАРКОМОСВІТИ
УСРР І ЦК КП(б)У
ЧЕРВОНИЙ ШЛЯХ
ХАРКІВ 1925

Д.У.Д. Ч. 9485.
Тираж 5000.
Замов. Ч. 1706.

ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

ХНУ ІМЕНІ В.Н. КАРАЗІНА

129)

Ім. №

A 541079

5

Друк. Всеукр. Акц. Т-ва
„Господарпромкомбінат”,
вул. К. Лібкнехта, Ч. 38.

Membra sumus corporis magni.

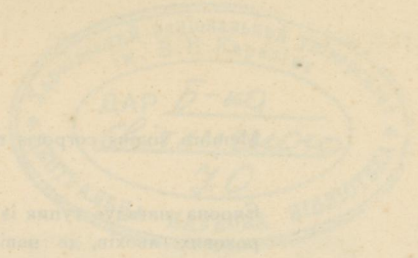
Сенека.

Європа нагадує тупик із системою порохових льохів, де навісні правителі гасають з запаленими факелами. Одної іскри досить, щоб усе полетіло в повітря.

Ж. Жорес.

Со дна угнетення, нужды и невежества поднялся ты, пролетарий, себе добывая свободу и счастье. Все человечество ты осчастливишь и вырвешь из рабства.

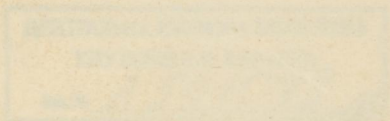
(Напис, вирізаний на камені на могилах жертв революції в Ленінграді).

Содержание
1. Введение
2. Описание
3. Заключение
4. Приложение
5. Литература

Содержание
1. Введение
2. Описание
3. Заключение
4. Приложение
5. Литература

Содержание
1. Введение
2. Описание
3. Заключение
4. Приложение
5. Литература

ІНТРОДУКЦІЯ.

ГЕЙ, ви, слиняві,
Що писком і піском плазуєте
До сучасних днів,
Хіба ви бачите сьогоднішніх велетнів історії?

Гей, ви, що боїтесь продажі,
Продані мотлохареві часу
Як дираві чоботи,
Ви, що слизькими ликами
Лізете в мул старого побуту,
Не знаючи безграння революційного моря,
Ви, що боїтесь опинитись
У саку повстанчих ідей—
Хіба ви смієте шамрикатати заборону
Очам прозорливим творця
Дивитись у сонце прийдешнього?
Хіба ви зберете своє виснаження,
Щоб забелькотати загрозу
Тому,
Хто вгризається в око
Благочинности громадян?
Ну,
Чого-ж ви істеричні викрики
Гливою заткнули в рот?
Що, осіклись?
А ну, витягай, витягай
Шмаття брудних своїх думок
Добробуту дрібного та загальної згоди,

Витягай на проміння
Наших гострих сарказмів.
О, вони просушать вас,
Як сонце розчавлених жаб.
Замовкли?
Оттак мовчатимете вік безголосі
В животиках черви
І в поросі незнання.
Будьте злизані з гону культур
Клейким язиком своєї морали.
А ми підемо далі,
Ми йдемо вже далі.

Гей ви, селянські солопії,
Що вгрузли у гречку та гній,
Чи не пора вже вам на перелогах
Хемією нищити пирій,
Тракторами злизати межі
І воду з аеропланів на поля лить?
А то цвірінчать цвіркунячими немовлятами
Під сахариновим запахом лип,
З під осмиканних голодними кіньми стріх,
Де пройшла кіннота Буденного,
Як кара за тяжкий гріх.
Цвірінчать, повзучи на стебло буркунне,
А не бачать громоносних віх,
Що поставила нам вогнева комуна,
Що роздув жовтневий міх.
Вам іще хата,
Вам іще левада,
А тут світова, пролетарська громада
Бунтує аж з підземних сил.
Навіть Етна повстання жбурнула в небо;
А лава лапу огневу—

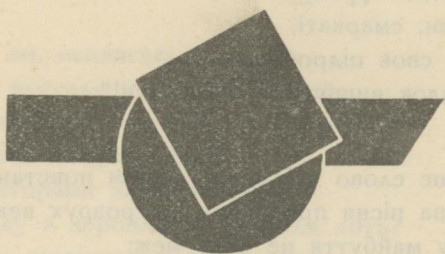
І за стріху—хвать:
 Тільки курявий дим
 Пішов з італійських хат.
 Аеро рятує зверху,
 Вогневе коло перемотнувши,
 Рур у ненависний тепер
 Чорний груз
 Втаскав робочі сили,
 У гніві червонім загруз,
 Щоб динаміт курив
 Для всієї Європи
 Рантьє—француз.
 А ви, смаркаті,
 Іще своє підроблене:
 „Садок вишневий коло хати!“

Наше слово злітає із громом повстань,
 Наша пісня приходить, як розрух веж,
 Їй у майбуття не буде меж:
 Вже переступлена перша грань.

Тому то й неокласики мені сичать,
 Єфремови панегиристів ізгадали,—
 Гей ви, сонливії, вам не добрать ключа
 До тих симфоній,
 Що заграні нам світовим обвалом!
 Коли сучасники сучасних велетнів,
 Пройшовши, не пізнають—
 Їм глум лишить потомство
 На сторінках книжок.
 А для художника Давіда,
 Що гострим і нервовим олівцем
 Лишив нам постаті Марата і Дантона,

До нього вогнева ріка
 Душевних дрогонь робітництва
 Ніколи переможено не захолоне,
 Не зітреється в віках його лице.

I.

СВИСТИТЬ в двигінні Геркулеса
Ядро солоної землі
З крицевими вогнями в серці.
А кучері—чуприною ліси.

Сторожко крадуться задимлені часи,
Щоб мільйони гони перетяти.
Принагідна гостиною
Для людства та земля—
Єдина хатина певна і незмінна;
Тепло і холод, ярость і любов
В одну культуру складе все людство.
І ось наш час,
Що освідомлює сукупність,
Що землю полюбив,
Як хатку господарську,
Де вміть одну
Перенесеться блиском думка й воля
Зв'язатися з любов'ю грудкою планети.
Людське бажання вміть
По радіо зачує, защемить
Рідні здалека електричні зойки:
Мов з чотирьох кутків
В кімнаті говори.
Немов аеростат комахам
Наділила
Себе земля для людства споконвік.
Субстанція одна тече у людських юрмах.
Пятисотлітній інтервал
Одну мільярдovu частину крові
Підкропить в кожне дитя землі
Од ескімоса до мурина.

„Рідство одно“—сказав Ніколаї.
Брати і сестри—русла для енергій,
Що через сонце в нас тече.
Чого не сплавити
Любов'ю гаряче
Той суходіл,
Що має спільні дѳбра,
Одну літературу почувань,
Облитий пресою
Один всесвітній гамуз
Од кубів цементованих Нью-Йорку
До кружев Йокогами.
Преса-оратор-агітатор мільонів.
Теперь гримасою закривлено її лице,
Проте всесвітньою мережею єднає.
Крик у нервових днях
З ляском порватої струни
У темряві розтявся:
— „Вмер Ленін!“—і здрігнувся світ.
— „Токіо в огні!“—і жах оторопілий.
— „Париж гніє, запродана свобода!“—
І лють одних заціпило у щелей,
Завмерла жовтість других.
А радіо переплітає хвилі,
Ниряють кабели
Під товщу океанську,
Щоб прогустити за гірки ці провалля
Далеким городам сполоханую вість.
Мільйонні тиражі нам ротаційка кине,
Отруєнні Норткліфом,
Чи Стинесом пропахлі:
Фальшивий—та удар.
Проте здрігнеться маса
В лісах, на горах, у підвалах—

Одне всеземне тіло,
Задурене одним.
Лиш Комінтерн розпилює туман той,
Що дме цинготну їдь,
З джерел гнилих Антанти.
Оратори уже не тисячам,—
А сотні тисяч;
Із рупорів глагол немов із неба
Через катодну лампу проковтнуть.
Нема обмежень на землі:
Одного всюди вислухати,
В кіно побачити за мить
Всю земну прудку широчинь,
Аби но тільки варта дуків допустила
За крихти приниженням платить.
В десятки день за кроками аеро
В очах людини одіб'є сльоза
Любе підсоння й дальні краєвиди.
Вагони рокотливим стуком
Нам їжу принесуть
За тисячі верстов.
Голодні,—ви тільки—но захочте!
Замерзлі,—рваніться до тепла!
Кривавий солітер капіталізму збити,
Головку вирвати од кровоносних стінок!
Не виступами поединчими вставайте,
А страйком—паралічем важких індустрій
Убийте трести і картелі!
Дні нашого господарювання близько,
Вже блискає нам комунізм.
Нічого, що масштаб всесвітній
Поперед праці капітал провів.
Нехай на каторгах копалень
Купається запекло він в крові.

Нехай юнацтво наше забиває
В тупую муштру рот,
В залізні тюрми своєї флоти —
Все ж—ми господарі,
Ми сила й право тут,
Ми, чорна кістка і гелоти!
Не допустім, щоб заганяли нас
У мінні підземелля фронту,
Де глухне мозок і тускніє око,
А сирість витяга
Живі останні соки!
Конгреси світові
Вже мислять єдносталь планети,
Як господарчу площину.
Пора і нам робочу єдностальність
Загріти кровію братерства.
Бо вже всесвітні партії
Кордони перекрили:
Фашизм, соціалізм—теперь не знають меж.
Але передовіще всіх думок
Зростає Комінтерн.
Немов тайфунна сила
Повстав з робочих нетр.
Керує в боротьбі усіх робочих мас,
Натискує, і рве, як динамітний газ.
Він бачить смертну загрозу людству,
Яку нам капітал
Розплоджує у чумних бомбах.
Імпер'ялізм, остеклившись,
Гранати сапом начиняє,
І рвотні та отрутні гази
Завісами розточує з балонів.
Своїх підручних в одинець
Садовить на машини знищень,

Де повітряні танки в один нальот
 Знистожать Лондон, як комашинну кучу—
 —Що сірий робітник, що змучений салдат?
 Мікронна порошина з своїм жеврінням серця
 Проти безумства тих,
 Піднятих розумом природи сил ворожих.
 Яке-б визволення могли зробити?
 І Комінтерн—сторожа людства
 Свідрує чулістю і гнівом всі замки,
 Які заковують людину праці,
 Керує нервами і скрайністю одчаю,
 Дзвін сполохи в тривозі розкачає
 Пошле гінця, перевірить силу сила—
 І вже удар, а чи плановий відступ
 В любій країні штаб оголосив.
 Москва застінки середньовіччя
 Змінила на вогонь революційних бурь—
 І вже не зойкання, а радісніє кличі
 Зворушують в Кремлі
 Одітий мохом мур.
 І Комінтерн, той мозок світового руху,
 Та скоцентована енергія
 Пригноблених віками мас,
 Яку видушувано гнітом болю
 І збирано краплину до краплини
 За тисячі коловоротних обігів землі,
 Щоб зараз гуркотать по стегнах суходолів,—
 Побачив
 І довів наочно,
**ЩО УСТРОЇ СТАРІ
 НЕСУТЬ ВСЕЛЮДСТВУ КРАХ.**
 Лишень пролетар'ят
 Всю міць на керування,
 На шалі покладе, як перемогу,

Вготовану нашаруваннями минулих днів,
І підійметься друга половина
І стрілить пересилена земля
Ракетними балонами за атмосферу,
Щоб об'єднатися по всіх світах.
Пролетарі
Рятуйтеся-но швидче!
Бо он Пуанкаре-війна,
Оттой старий шинкар людської крові
У сірих замшових пальчатах,
Маленькій геній зла буржуазії,
Накинувся на визвольне зітхання Руру,
Копальні й працю на сфери поділив
Зі Стінесом—глистом німецьким.
Підпертий кволеньким базіканнячком угодовців
Та гомеопатами борні,
Бундючними жєстами паціфістів.
Та Комінтерн на чатах—
Збира, скликає з'їзди,
Клепле опір.
Уже маніфестації на вулицях Москви,
Перед Кремлем у тисячах
Горують привітання.
Витягуються з виснажених тіл,
Як довгая рослина голоса.
А на трибуні сам—
Кряжистий колос розуму пролетаріату,
Під шлемом ген дзвенять—
Уста й енергія робочих мас,
Далі Зінов'їв, Раковський, Мануїльський,
Радєк під черепом опуклим виглядає,
Фросар і Суварин
Сераті й інші . . .

II

ПЛОЩА сплескує
Захватом хвиль,
Зверху прапорів
Багряна ковиль,

У вітрові полощуться
В даль пливуть—
Гостям Комінтерну
Сон на яву.

Йде маніфестація
Їх привітатъ,
Звуки оркестру
Птицями летять.

Дзигами—літаври,
Гнівом—баси;
Похід Праці
Вже не погасить.

Запалу ідеї
В схудлому лиці
Свій одізветься
Зі всіх кінців.

Військо обдерте—
Крицевий гис,
Вилищі од голоду
Геть подались.

A 541079

ЕВРОПА НА

Шкіра на пальцях—
Полив'яний блиск,
Зате крила-серце
В гору і в низ.

Лупиться тіло,
Очі ями,
Та себе не згадують
Смертні сини.

Іх веде Троцький,
Гріє борня,
„Гей, металісте,
Сідай на коня“!

Вдома дітям—
Сирий овес,
Мерзла картопля—
Як проживеш?

Колія трамваю
Травою взялась:
На кордони силу
Кинула власть.

Коні—шкелети,
Збиті лихтарі.
Вітер в магазинах
Наче в пустирі:

ті більма
хо ячать,
ибуни
кричать.

В голоді юрба—
В золоті прапорі
Смерть,—а радіють
Молоді й старі.

Арки й плакати:
„Світе повстань,
Нам вже зашуміла
Крилами весна!“

Ломаним рисунком
Кубісти кричать,
Сонце загіває
Людський ручай.

Зорі—на всесвіт,
Бюсти ватажків:
„Ми перебудуємо
Дні тяжкі.“

Під домами плине
Гарячий мазут:
Онде в перериві
Гармати везуть.

Влада робітнича—
Не мрія, не сон:
Похід незалежний
Фабричних колон!

Сльози забриніли
В голосі гостей:
Громи диктатури
Не слово пусте.

І Фросар поблідлий
 Другим сказав:
 „Нас електризує
 Російська гроза.

Ваша армія, ваш пролетаріят,
 Ваші муки—це нас захоплює,
 Підносить віру, зміцнює певність.
 Досі ми всі йшли навмання,
 А тепер робітництво всього світу
 Наочно побачило,
 Як то є можливий соціалізм.
 Тепер легко вірити
 В передбудову світу:
 Перед очима реальні діла,
 А не жаданая ілюзія...“
 Мануїльський од слів тих
 Новий заряд енергії вдихнув
 А Троцький іще напруженіш
 В борні думок закамя'нів
 Од згадок боротьби 905 року,
 Тюрми і горя мандрувань.
 Лишь БОРОДА—КЛИНОК КІНЖАЛА
 Готова була вдарити
 У буржуазні дні.
 Серця усіх в огні.
 Думки, як прапори палають.
 І навіть Кремль
 Танцює баштами і грає,
 Аж дзвонами годинник
 Із башти оддає.
 Це перший раз в історії планети
 Така ярка подія

Проте сиділи в слизькому од холоду поту,
За ставнями примруженими рештки,
Тулились до буржуйки—грубки,
Що проковтнула од стільця ніжки,
Та з перепаленої ячної мукиці
На ласощі солодкі галушки робили—
Ілюзія на шоколад.
Та проклинали сонце,
Зачуввірілі в павутинні мислі.
Чекали наркотичних мрій і марень небувалих,
Які-б загірли душу одмірань
Тепленьким куряком, як морфій.
Між тим і на Конгресові в промовах
В устах Сераті і Фросара
Гонориста незгідлівість спиналась,
Про те, що то Москва
Затяла диктатуру в Комінтерні,
Що в Ленінові й Троцькому
Насильство підроста,
І що Зінов'єв хитрощами кружить,
Та не дають їм на місцях
У Франції, в Італії самим розпорядитись.

А в себе на місцях
Яхидну тактику вживали;
Лякають буржуа драконами повстань,
Шматочки виривають на подачку
Та стримують по другий бік
Напористість революційну робітництва,
Запевнюють у доказах гумілястичних,
Що треба поступово наступать:
Потрошки клапті одбивати
Не зариватись, як Москва.
На місці боевого стику,

Між робітництвом і капіталом
Пролізла ця плиткая кліка,
Щоб панувать і керувать.
А в рани революції
Каляли брудом Фабри,
Щоб розмагнічувати полюса,
Де в протилежностях готуються таки розряди,
Що від кількох
Розлопнеться
Весь світ старого ладу.

